

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Bernardusschool Zoeterwoude

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Opdrachtgever

Gemeente Zoeterwoude

Status

Definitief

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Bernardusschool Zoeterwoude

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Projectcode

Datum

Status

20-156

18 november 2020

Definitief

Auteur(s)

M. Dekker & E. Riphagen

Tweede lezer

S. Kraaijeveld

Opdrachtgever

Gemeente Zoeterwoude

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Dekker M. & Riphagen E. (2020). Quickscan natuurtoets Bernardusschool Zoeterwoude. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 20-156. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doelstelling	4
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	4
2. Kader en methode	7
2.1 Wettelijk kader	7
2.2 Onderzoeksmethode	8
3. Gebiedsbescherming	9
3.1 Natura 2000	9
3.2 Natuurnetwerk Nederland	9
4. Soortbescherming	11
4.1 Zoogdieren	11
4.2 Broedvogels	13
4.3 Amfibieën	14
4.4 Overige soortgroepen	15
5. Geraadpleegde bronnen	16

Bijlagen

Bijlage 1 – Plangrenzen en fasering
 Bijlage 2 – Planuitwerking fase 1
 Bijlage 3 – Toekomstige situatie

Samenvatting

Inleiding

Gemeente Zoeterwoude wil de Bernardusschool vernieuwen. Het huidige pand wordt gesloopt, maar eerst vindt nieuwbouw plaats naast het huidige gebouw. Om dit mogelijk te maken is wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Omdat uitvoering van het gewijzigde bestemmingsplan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, dient dit het plan vooraf getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten namelijk om vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Het voorliggende onderzoeksrapport doet verslag van de inventarisatie en beoordeling van de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en het effect op beschermde gebieden ter onderbouwing van de wijziging van het bestemmingsplan.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied bevindt zich op bijna 10 kilometer van Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide en bijna 3 kilometer van Natura 2000-gebied De Wilck. Gezien de ruime afstand en de tussenliggende begroeiing en infrastructuur zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden door oppervlakteverlies, hydrologische effecten en externe factoren zoals lichtverstoring of geluidsverstoring bij voorbaat uitgesloten.
- Stikstofdepositie kan op een dergelijke afstand mogelijk negatieve effecten hebben op hiervoor gevoelige habitats en leefgebieden van soorten, bijvoorbeeld in Natura 2000-gebieden Meijndel & Berkheide en De Wilck. Eventuele negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen ten gevolge van stikstof bij uitvoering van de voorgenomen plannen zijn alleen aan te tonen of uit te sluiten middels het uitvoeren van een AERIUS-berekening.
- Het plangebied ligt op circa 600 meter van het NNN. Vanwege deze afstand, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing en de aard van het voornemen, zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Soortbescherming

- Het schoolgebouw biedt potentiële verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) aan verschillende soorten vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
- De te kappen bomen bieden geen potentiële verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) aan vleermuizen, geschikte holtes ontbreken.
- Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en biedt geschikte vliegroutes. Door de uitvoering van het plan treedt tijdelijk verlies van geschikt foerageergebied en beschikbaarheid van vliegroutes op. In de directe omgeving van het plangebied is echter alternatief foerageergebied aanwezig. Ook zijn er in de omgeving voldoende lijnelementen beschikbaar die

kunnen dienen als vliegroute. Er gaan derhalve geen onmisbaar foerageergebied of onmisbare vliegroutes verloren.

- In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere egel en huisspitsmuis. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In de voorliggende situatie geldt in de provincie Zuid-Holland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.
- Aan west- en zuidrand van het plangebied is permanent oppervlaktewater aanwezig in de vorm van een sloot, die kan dienen als voortplantingsbiotoop voor algemeen voorkomende amfibieën (zoals kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker). Een deel van de sloot wordt gedempt. Aan de westzijde van het plangebied wordt de sloot verbreed, waardoor geen verlies van voortplantingswater optreedt. In het struweel en in donkere, vochtige hoekjes bij de school is overwintering van deze soorten te verwachten. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen enkele exemplaren van algemene amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor algemene amfibieën, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. Bij uitvoering van de werkzaamheden is echter wel de zorgplicht van belang.
- Het plangebied is geschikt biotoop voor algemeen voorkomende tuin- en struweelvogels. Jaar- rond beschermde nesten van vogels zijn in en direct rond het plangebied niet aangetroffen en ook niet te verwachten.
- Beschermde vissoorten worden op basis van terreinkenmerken, biotoopeisen en bekende verspreidings-gegevens niet verwacht in of nabij het projectgebied. Bij het dempen en/of verbreden van de watergang(en) kunnen algemeen voorkomende vissoorten beschadigd of gedood worden. Daarom is de zorgplicht van belang en zijn enkele maatregelen nodig.
- Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten van andere soortgroepen (flora, reptielen, insecten en ongewervelden) aangetroffen of te verwachten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn voor deze soorten niet aan de orde.

Advies en vervolgstappen

- Wij adviseren om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven) van gebouwbewonende vleermuizen, waaronder laatvlieger, in het schoolgebouw. Het aanvullend onderzoek naar vaste verblijfplaatsen bestaat uit zes bezoeken in de periode 15 mei tot 30 september.
- Met een enkelvoudige AERIUS-berekening kunnen mogelijke effecten als gevolg van stikstof op Natura 2000-gebied uitgesloten of aangetoond worden.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of nesten of eieren van broedvogels worden beschadigd of vernield, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half maart

en half juli – half oktober, adviseren we na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende houtduif, Turkse tortel en wilde eend aanwezig zijn binnen de invloedsfeer van het plangebied.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels binnen de invloedsfeer van de uitvoering van het bestemmingsplan dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en contact te worden gezocht met een ecooloog. Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

- Omdat de sloot binnen het plangebied mogelijk leefgebied vormt voor amfibieën (waarvoor een vrijstelling geldt) en niet- beschermde vissen, adviseren wij de volgende maatregelen:
 - Bij het uitvoeren van de demp-/graafwerkzaamheden gefaseerd vanaf de oever wordt gewerkt, zodat dieren de werkzaamheden kunnen ontvluchten.
 - Werkzaamheden in de aanwezige sloten bij voorkeur uitvoeren in de maanden september-oktober (d.w.z. na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën).
 - Voor aanvang van de werkzaamheden aanwezige waterfauna (met name amfibieën in dit geval) wegvangen. De weggevangen dieren vervolgens op een geschikte locatie in de nabije omgeving uitzetten, waar geen werkzaamheden plaatsvinden.
 - Grond en bagger dat vrijkomt tijdens werkzaamheden controleren op waterfauna (met name amfibieën in dit geval). De aanwezige individuen weggevangen en op een geschikte locatie in de nabije omgeving uitzetten.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zoeterwoude wil de Bernardusschool vernieuwen door sloop en nieuwbouw. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Omdat uitvoering van dit plan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, dient dit initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht.

Deze quickscan natuurtoets is bedoeld om inzicht te verkrijgen in aanwezige beschermde natuurwaarden, en mogelijke effecten hierop van het plan en voorgenomen activiteiten. In onderliggende quickscan wordt vervolgens ingegaan of het plan strijdig is met de huidige natuurwetgeving. De resultaten van het uitgevoerde onderzoek zijn in voorliggende rapportage beschreven. De quickscan natuurtoets kan gebruikt worden voor de aanvraag van een wijziging van het bestemmingsplan. In onderliggende quickscan wordt niet ingegaan op het onderdeel houtopstanden, omdat het plangebied binnen de bebouwde kom ligt. Voor de kap van bomen geldt de gemeentelijke kapverordening.

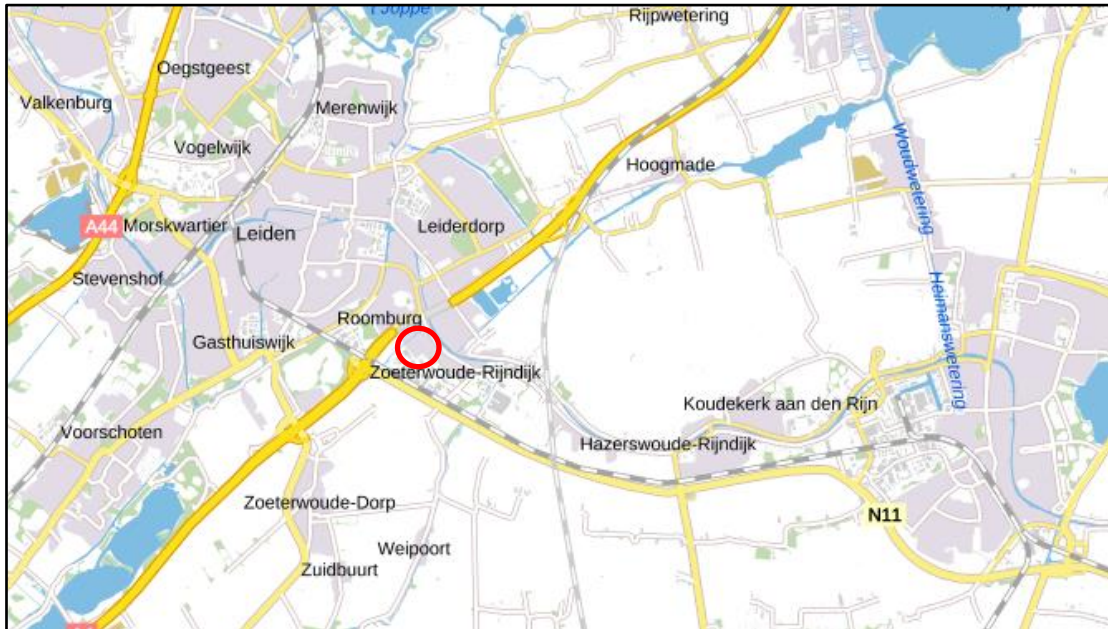
Voorliggend rapport gaat eerst in op de ligging van het plangebied en de beoogde ontwikkeling (§1.2). Hoofdstuk 2 beschrijft het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek. Vervolgens wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 zijn de gebruikte literatuur en websites aangegeven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

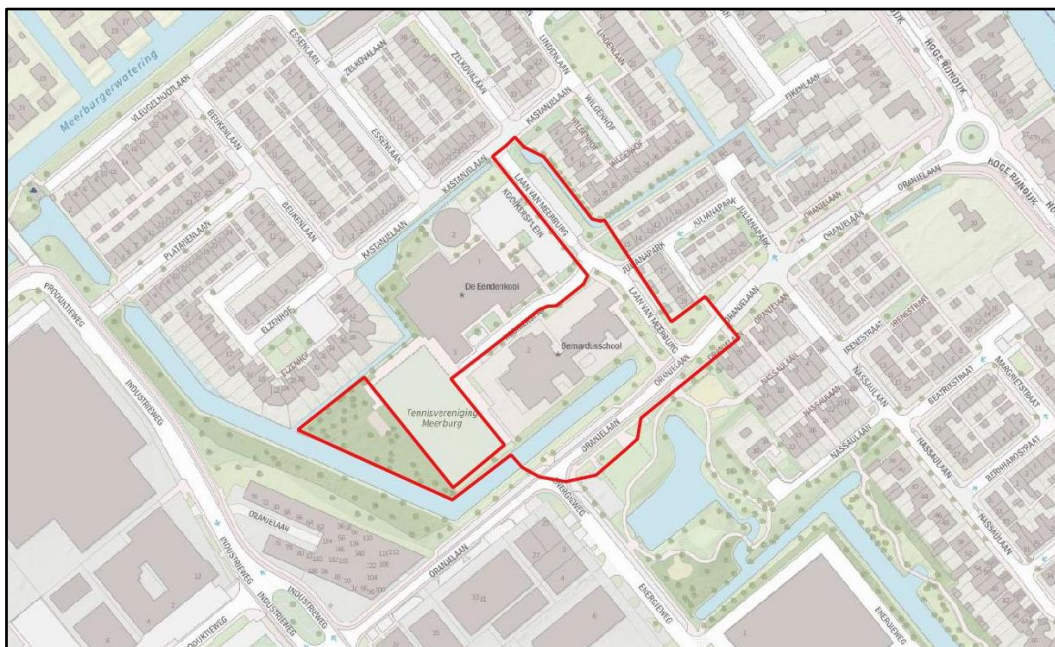
Huidige situatie

Het plangebied en de Bernardusschool liggen aan het Kooikerspad 2 in Zoeterwoude Rijndijk (zie figuur 1.1 en 1.2). De basisschool ligt in een stedelijke omgeving. De gemeente Zoeterwoude wil in twee fases het schoolgebouw en de directe omgeving herontwikkelen. Onderliggende quickscan betreft fase 1 (zie bijlage 1). Het plangebied van fase 1 bestaat uit een school met omliggende infrastructuur. Op het schoolterrein zijn speelplaatsen, solitaire bomen, plantsoenen en gazons aanwezig. Net buiten het terrein van de school, maar in het plangebied, bevinden zich een weg, een sloot met een rij bomen, een perceel met bomen en struweel en een deel van een parkje. Het deel van het parkje dat in het plangebied valt, bestaat uit een skatebaan en een speeltuin.

Het bestaande schoolgebouw heeft een plat dak. Deels bestaan de muren van de school uit stenen muren met een spouw. Andere muren bestaan uit houten panelen. Aan de bovenzijde van de muren zijn brede boeiboorden aanwezig met een zinken afweringsstrip (daktrim) van de dakbekleding (zie titelblad).

Figuur 1.2 In de rode cirkel ligt het plangebied. Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 1.3 Het plangebied (rood gearceerd). Bron achtergrond: PDOK.

Voorgenomen ontwikkelingen

Het voornemen van fase 1 bestaat uit nieuwbouw van de school naast het huidige schoolgebouw waar nu de sloot en de weg ligt. Na nieuwbouw wordt de oude school afgebroken. Op de locatie van het huidige schoolgebouw komt een nieuw schoolplein en wordt een park aangelegd. Voor de nieuwbouw wordt de sloot gedempt en het fietspad verlegd op de locatie van de weg en het parkje. Als compensatie voor het dempen van de sloot wordt een deel van het perceel met bomen en struweel vergraven tot een verbrede sloot. Aan de oostzijde van het plangebied wordt een afzetstrook (kiss en ride) aangelegd. Door de aanleg van de verbrede sloot, het verleggen van de weg, het dempen van de sloot, nieuwbouw van het schoolgebouw en de aanleg van de afzetstrook worden bomen gekapt. Zie voor een situatieschets bijlage 2. In bijlage 3 is de toekomstige situatie na uitvoering van fase 1 en 2 geschetst.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Dit rapport gaat in op de gebieds- en soortbescherming. Een beoordeling op het onderdeel houtopstanden niet aan de orde, omdat het plangebied binnen de bebouwde kom ligt. Mogelijk gelden voor het kappen van de bomen gemeentelijke regels. Wij adviseren hiervoor contact te zoeken met uw gemeente. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen

van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De bescherming van het Nationaal Natuur Netwerk (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. De bescherming van de NNN is ruimtelijk vastgelegd en geborgd door middel van het Bestemmingsplan. Indien voor een ontwikkeling niet hoeft worden afgeweken van het Bestemmingsplan, is geen NNN-toets noodzakelijk. De waarden blijven dan immers geborgd.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op literatuur- en veldonderzoek. Het literatuuronderzoek bestaat uit een raadpleging (17 maart 2020) van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Bij raadpleging van de NDFF is gekeken naar verspreidingsgegevens van de afgelopen vijf jaar. Ook is bepaald of het plangebied in de nabijheid van Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden ligt (Gebiedendatabase Natura 2000).

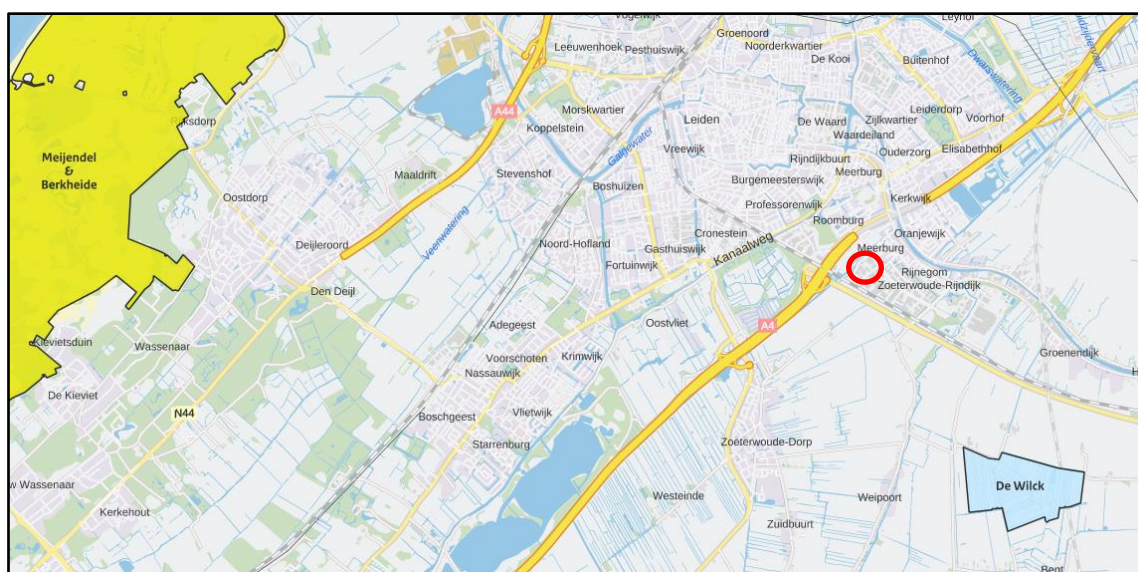
Het veldbezoek is uitgevoerd op 17 maart 2020 (half bewolkt, droog, matige wind en 12 °C). Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan (mogelijk) aanwezige beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. De school is aan de buitenkant onderzocht op potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Bomen en struiken in het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht op mogelijke verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren en broedvogels (met jaarrond beschermde nesten). Vervolgens is op basis van het voornemen bepaald welke (mogelijk) negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied bevindt zich op bijna 10 kilometer van Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide (Habitat- en Vogelrichtlijngebied) en bijna 3 kilometer van Natura 2000-gebied De Wilck (Vogelrichtlijngebied) (zie figuur 3.1). Gezien de ruime afstand en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden door oppervlakteverlies, hydrologische effecten en externe factoren zoals lichtverstoring of geluidsverstoring bij voorbaat uitgesloten.

Alleen stikstofdepositie kan op een dergelijke afstand mogelijk negatieve effecten hebben op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten die hiervoor gevoelig zijn. Eventuele negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen ten gevolge van stikstof bij uitvoering van de voorgenomen plannen zijn alleen uit te sluiten middels het uitvoeren van een AERIUS-berekening.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (in de rode cirkel) ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden Meijndel & Berkheide (gele vlak) en De Wilck (blauwe vlak). Bron achtergrond: AERIUS.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op circa 600 meter van het NNN (zie figuur 3.2). Vanwege deze afstand, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing en de aard van het voornemen, zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied (in de rode cirkel) ten opzichte van NNN (groene vlak). Bron achtergrond: AERIUS.

4. Soortbescherming

4.1 Zoogdieren

Zoogdieren van de Habitatrichtlijn en Verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5)

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

In het plangebied is een gebouw en zijn bomen aanwezig. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het schoolgebouw potentiële verblijfplaatsen (kraam-, zomer- en paarverblijven) van vleermuizen (gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis) aanwezig zijn in de spouwgaten bij de ingang, de houten schotten tegen de zijkant aan noordoostkant en de spouwgaten aan de achterkant van het gebouw. Het voorkomen van de vleermuissoort laatvlieger verwachten wij niet, maar gezien de vragen die hierover komen van het bevoegd gezag adviseren wij wel onderzoek naar het voorkomen van deze soort uit te voeren. Ditzelfde geldt voor het voorkomen van massawinterverblijven. Uit eerdere discussie met het bevoegd gezag, vertegenwoordigd door Omgevingsdienst Haaglanden, blijkt dat het voorkomen van dergelijke verblijfplaatsen niet op expert judgment uitgesloten mag worden. Ook naar het voorkomen van massawinterverblijven adviseren wij daarom een aanvullend onderzoek.

Pius Floris Boomverzorging (2019) heeft in de zomer van 2019 een Boom Effect Analyse (BEA) uitgevoerd van de bomen in het plangebied. Alle bomen in het plangebied zijn in redelijke tot goede conditie. In de planuitwerking fase 1 in bijlage 2 staat aangegeven welke bomen gekapt gaan worden. In deze bomen zijn tijdens het uitvoeren van de BEA geen voor vleermuizen geschikte holtes waargenomen. Vanwege de aangetroffen opstand verwachten wij in de bomen geen verblijfplaatsen van vleermuizen. We adviseren dit deel van het plangebied voor de zekerheid wel mee te nemen in het uit te voeren vleermuisonderzoek.

Door uitvoering van het voorgenomen plan gaan mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen verloren. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en massawinterverblijfplaatsen) van vleermuizen dient inzicht te geven in de aan- of afwezigheid hiervan.

Aanvullend vleermuisonderzoek

Aanvullend onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen dient te worden uitgevoerd conform het geldende Vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus & Vleermuisvakberaad, 2017).

In deze situatie is het noodzakelijk om in de periode van half mei tot en met september zes bezoeken te brengen. Het gaat hierbij om twee fasen:

- Drie nachtelijke bezoeken in de periode mei tot half juli welke gericht zijn op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen. Ook wordt een onderzoek uitgevoerd om zicht te krijgen op het voorkomen van laatvlieger;
- Eén nachtelijk bezoek begin augustus om winterzwermen te onderzoeken;
- Twee nachtelijke bezoeken van half augustus tot eind september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen. In het eerste onderzoek van deze periode wordt de tweede onderzoeksrunde voor massawinterverblijven (winterzwermen) meegenomen.

Op basis van de resultaten van het aanvullend onderzoek kan bepaald worden of uitvoering van het plan strijdigheid oplevert met uitvoering van het bestemmingsplan en of er uitzicht is op ontheffing.

Foerageergebieden en vliegroutes

In het plangebied en in de directe omgeving zijn geschikte foerageergebieden aanwezig voor vleermuizen langs de bosranden, rond om solitaire bomen en boven de watergang in het plangebied. In het plangebied en in de directe omgeving zijn tevens mogelijke vliegroutes aanwezig in de vorm van lijnvormige elementen, zoals bomenrijen en bos- en struweelranden.

Door uitvoering van voorgenomen plan gaat mogelijk foerageergebied tijdelijk verloren. In het plangebied en de directe omgeving zijn voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig. Na uitvoering van de voorgenomen plannen ontstaat nieuw foerageergebied. Door uitvoering van het voorgenomen plan gaat geen onmisbaar foerageergebied verloren. In het plangebied gaat een deel van een bomenrij verloren, waardoor mogelijk vliegroutes worden aangetast. In het plangebied en de directe omgeving zijn voldoende alternatieve vliegroutes als uitwijkmogelijkheid. Vervolgstappen voor onmisbare foerageergebieden en vliegroutes zijn niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Overige beschermde soorten van de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, zoals de Noordse woelmuis en otter zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2020) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van overige zoogdieren die zijn beschermd volgens de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn zijn niet aan de orde.

Andere zoogdiersoorten (Wnb art 3.10)

Overige beschermde zoogdieren (zoals bunzing en steenmarter) zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2020) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van deze en andere beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling zijn niet aan de orde.

Andere zoogdiersoorten (Wnb art 3.10), vrijgesteld in de provincie Zuid-Holland

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere egel en huisspitsmuis.

Bij de voorgenomen activiteiten kunnen enkele exemplaren van deze zoogdieren verstoord worden. Verstoring van zoogdieren in deze categorie is geen overtreding. In voorliggende situatie geldt in de provincie Zuid-Holland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.2 Broedvogels

Van veel broedvogels zijn nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Broedvogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is, worden op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2020) in het plangebied niet verwacht. Wezenlijke negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten zijn daarom niet aan de orde. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten in het onderzoeksgebied zijn dan ook niet aan de orde.

Overige broedvogels

Het plangebied is geschikt als broedbiotoop voor struweel- en tuinvogels zoals merel, roodborst, houtduif en koolmees.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten

het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half maart en half oktober adviseren we na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende houtduif, Turkse tortel en wilde eend aanwezig zijn binnen het plangebied.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.3 Amfibieën

Amfibieën van de Habitatrichtlijn en Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zonder provinciale vrijstelling)

In (de omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën in deze categorie. Op basis van het veldbezoek, bekende verspreidingsgegevens, expert judgement en de aard van de voorgenomen ontwikkelingen zijn negatieve effecten op verblijf- en rustplaatsen van beschermde amfibieën (zonder provinciale vrijstelling) niet te verwachten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde amfibieën met provinciale vrijstelling

Aan west- en zuidrand van het plangebied is permanent oppervlaktewater aanwezig in de vorm van een sloot, die kan dienen als voortplantingsbiotoop voor algemeen voorkomende amfibieën (zoals kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker). In het struweel in het plangebied en vochtige hoekjes rondom het schoolgebouw is overwintering van deze soorten te verwachten.

Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt een deel van de sloot gedempt en wordt de sloot aan de westzijde van het plangebied verbreed. Een deel van het permanent oppervlaktewater blijft behouden. Tijdens de werkzaamheden wordt eventueel het winterbiotoop en voortplantingsbiotoop beschadigd en kunnen enkele exemplaren van algemene amfibieën geschaad worden bij werkzaamheden gedurende de late herfst en winter. In voorliggende situatie geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor algemene amfibieën, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. Bij uitvoering van de werkzaamheden is echter wel de zorgplicht van belang.

Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen of te beperken tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Wij adviseren de volgende werkwijze:

- Bij het uitvoeren van de demp-/graafwerkzaamheden wordt vanaf de oever gewerkt en in één richting, zodat dieren de werkzaamheden kunnen ontvluchten.

- Werkzaamheden in de aanwezige sloten bij voorkeur uitvoeren in de maanden september-oktober (d.w.z. na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën).
- Voor aanvang van de werkzaamheden aanwezige waterfauna (met name amfibieën in dit geval) wegvangen. De weggevangen dieren vervolgens op een geschikte locatie in de nabije omgeving uitzetten, waar geen werkzaamheden plaatsvinden.
- Grond en bagger dat vrijkomt tijdens werkzaamheden controleren op waterfauna (met name amfibieën in dit geval). De aanwezige individuen weggevangen en op een geschikte locatie in de nabije omgeving uitzetten, waar geen werkzaamheden plaatsvinden.

4.4 Vissen

Beschermden vissoorten worden op basis van terreinkenmerken, biotoopeisen en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht in of nabij het projectgebied. Wel zijn in de sloten en de waterpartij algemeen voorkomende vissoorten te verwachten zoals snoek, blankvoorn en baars. Deze soorten zijn -behalve via de zorgplicht (zie kader 2.1)- niet beschermd als soort in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen voor deze soortgroep is dan ook niet aan de orde is.

In het kader van de zorgplicht worden voor vissen de volgende maatregelen geadviseerd:

- Bij het uitvoeren van de demp-/graafwerkzaamheden gefaseerd vanaf de oever wordt gewerkt, zodat vissen de werkzaamheden kunnen ontvluchten.
- Werkzaamheden in de aanwezige sloten bij voorkeur uitvoeren in de maanden september-oktober (d.w.z. na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën).
- Voor aanvang van de werkzaamheden aanwezige vissen wegvangen. De weggevangen dieren vervolgens op een geschikte locatie in de nabije omgeving uitzetten, waar geen werkzaamheden plaatsvinden.
- Grond en bagger dat vrijkomt tijdens werkzaamheden controleren op vissen. De aanwezige individuen weggevangen en op een geschikte locatie in de nabije omgeving uitzetten.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFB 2020) wordt in het plangebied en in de directe omgeving daarvan geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermden soorten uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen (flora, reptielen, vissen en ongewervelden).

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bij12 2017a. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 2017b. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* Versie 1.0, juli 2017.

Sipma, J.M. & M.D.A. Rietkerk 2016. Ontwikkeling energiekentallen utiliteitsgebouwen. Een analyse van 24 gebouwtypen in de dienstensector en 12 industriële sectoren. Januari 2016, ECN-E—15-068.

Pius Floris Boomverzorging 2019. Boom Effect Analyse. Eendenkooi Zoeterwoude.

Internet

AERIUS (2020). Handleiding AERIUS: <https://www.aerius.nl/nl/manuals/calculator>

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>).

NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>) geraadpleegd op 17 maart 2020).

SOVON.nl (website met soortinformatie over vogels).

Vleermuisvakberaad (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierveniging.nl

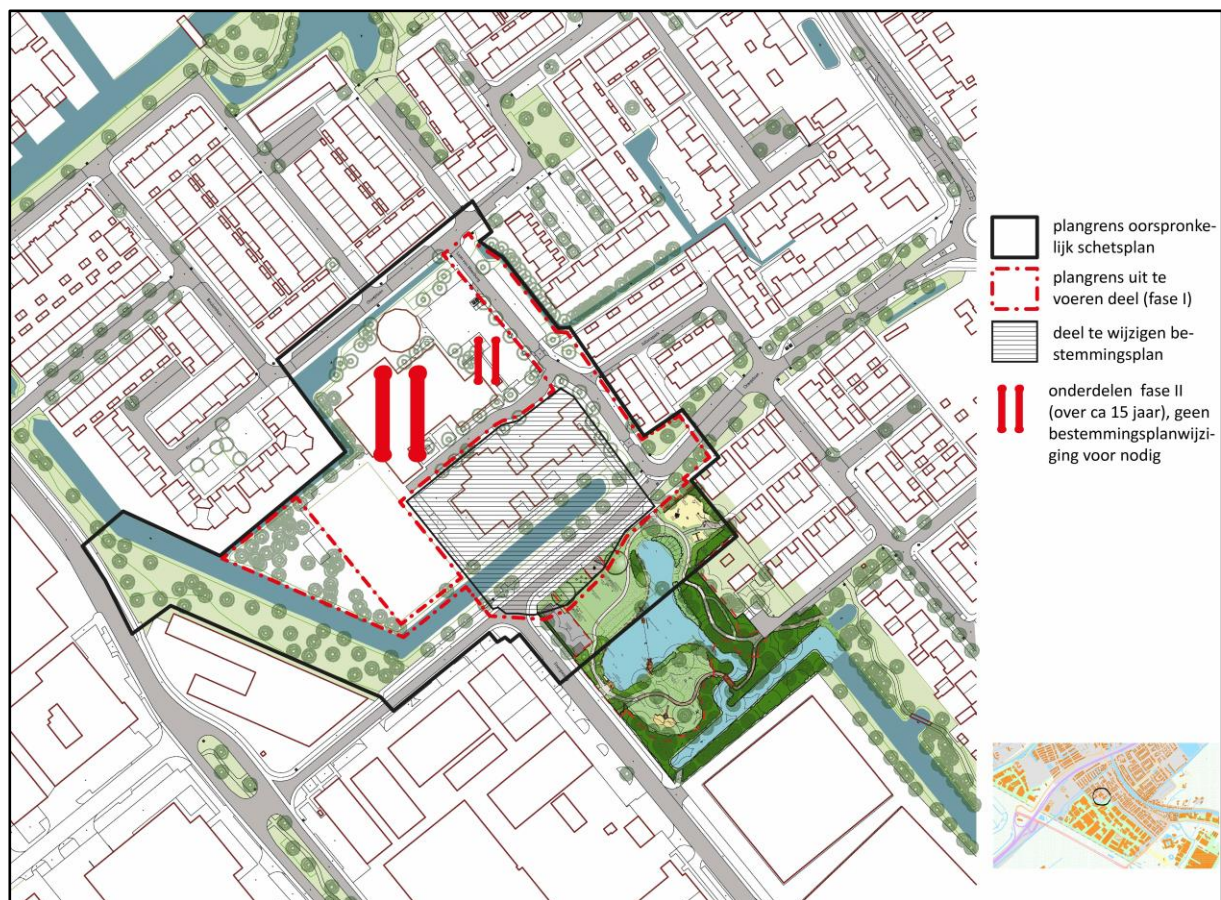
Zoogdierenvereniging.nl. (Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren).

Interactieve atlassen en kaarten - Provincie Zuid-Holland. (<https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>)

Bijlagen

Bijlage 1 – Plangrenzen en fasering

Plangrenzen en fasering. Bron: Gemeente Zoeterwoude.

Bijlage 2 – Planuitwerking fase 1

Planuitwerking fase 1. Bron: Gemeente Zoeterwoude.

Bijlage 3 – Toekomstige situatie

Toekomstige situatie. Bron: Gemeente Zoeterwoude.